

Diriginți de șantier

Ce se întâmplă pe șantiere

Beneficiarii care se confruntă cu întârzieri ale lucrărilor pe șantierele de construcții trebuie să știe că mai multe cauze concură la încetinirea ritmului de lucru.

Diriginții de șantier, membri ai Colegiului Tehnic al Diriginților de Șantier, care au răspuns unui sondaj realizat de ARENA Construcțiilor, spun la unison că principala cauză este penuria de forță de muncă din sectorul construcțiilor.

Pentru a putea executa lucrările la timp și de calitate dorită firmele de construcții au nevoie de muncitori și, mai ales, de lucrători calificați. Or, asta se traduce într-un preț al contractelor actualizat cu costurile reale de manoperă și în plata la timp a facturilor de către beneficiari. În primul rând, spune Anton Cătălin Ionuț din Iași, este penurie de forță de muncă calificată. Foarte multă forță de muncă vine din exteriorul țării și pe parcurs angajatorul constată că străinii nu sunt destul de bine pregătiți: "O persoană cu diplomă de sudor vine și se angajează pe șantier, îl pui în ipostaza de a face meseria respectivă și constăți că nu știe să sudeze".

Lipsa de forță de muncă este cauzată și de nivelul mai mic al salariilor din țara noastră comparativ cu cel din țările vestice.

Dirigințele de șantier Nicolae Ion din Vâlcea spune că lucrătorii sunt prost plătiți și de aceea preferă să muncească în țările unde sunt plătiți mai bine. "De aici și lipsa de forță de muncă, muncitorii calificați și pricepuți aleg să plece în

străinătate la un salariu mult mai mare. Nu mai avem muncitori, suntem în picaj liber. Și în aceste condiții ritmul e că nu ai cu cine să lucrezi, nu mai sunt oameni și cei care vin habar nu au de nimic".

Pentru ca firmele de construcții să plătească salarii la nivelul celor din Occident și lucrătorii să rămână în țară, autoritățile contractante/beneficiarii ar trebui să plătească lucrările tot ca în Occident.

Există și constructori care riscă și acceptă o lucrare fără să fie siguri că au suficienți muncitori pentru a o finaliza, atrage atenția Dragoș Becia, diriginte de șantier din Timiș.

Birocrația încetinește lucrările

Unul dintre motivele pentru care se derulează cu întârziere lucrările pe șantierele de construcții este legat de fluxul actelor, partea ce ține de birocrăție. "Atunci când ești nevoit să aștepti după o aprobare sau o finanțare din partea statului, este posibilă o întârziere a lucrării", subliniază Dragoș Becia.

Diriginții de șantier lucrează cu inspectoratele de stat în construcții, care le cer pe partea de asistență tehnică, să verifice ca firmele de construcții să aibă în regulă toate documentele. Executantul trebuie să aibă pentru fiecare lucrare în parte un plan al calității, document foarte stufoș. Restul documentelor de calitate se întocmesc fie de dirigințele de șantier, fie de inspectoratul de stat în construcții.

În lucrările cu beneficiar autorități publice se

cer, potrivit legii, documente ce țin de calitatea lucrării. Dar nu toate firmele de construcții sunt pregătite de la începutul lucrării cu toate actele. "Dăm de hopul acesta și pe parcurs, pentru că trebuie să respecte legislația în vigoare, constructorii se adaptează, unii mai încet, alții mai repede", spune Dragoș Becia.

Întârzierea documentelor, în special a celor ce țin de domeniul calității, apare tot din cauza birocrăției. "Fluxul actelor întârzie, câteodată autoritățile nu au personal sau au foarte multe cereri. Sunt necesare foarte multe documente pentru aprobarea unui proiect, la orice se execută, de aici și întârzierea", apreciază Dragoș Becia.

Bugetarea corectă a investiției este considerată de Alexandru Coca, diriginte de șantier din Suceava, a fi un factor extrem de important. Dacă bugetele pe investiție nu sunt stabilite de la bun început pot apărea întârzieri ale lucrărilor, constructorul intrând în probleme financiare și neputând plăti furnizorii.

Schimbările intervenite pe piața materialelor de construcții

Variația prețurilor materialelor de construcții este un alt factor ce afectează ritmul de muncă pe șantier. În funcție de anumite evenimente, prețurile pot fluctua și, ca urmare, este afectată aprovizionarea șantierelelor. Așa cum s-a întâmplat din cauza conflictului din Ucraina care a făcut să lipsească de pe piață anumite materiale și, de asemenea, a generat creșteri ale prețurilor. Constructorii au fost nevoiți să schimbe furnizorii, ceea ce a dus evident la încetinirea ritmului de lucru.

Dar și fără astfel de evenimente, șantierele pot fi afectate de planificarea defectuoasă, atrage atenția Alin Bulău, diriginte de șantier din Prahova.

Totodată, Sorin Mihail Bălan, diriginte de șantier din Ilfov, subliniază importanța timpului de livrare a materialelor, care este direct proporțional cu disponibilitatea în stoc.

Toți antreprenorii trebuie să își coreleze foarte bine aprovizionarea cu ritmul de execuție, să stabilească totul cu furnizorii ca să asigure livrarea materialelor și echipamentelor atunci când este nevoie de ele în șantier, este de părere Dorina Pușcaș, diriginte de șantier din Arad.

Licitația la "prețul cel mai mic" duce la lucrări de calitate slabă

Nu numai că încetinește ritmul de lucru pe șantier, dar lipsa de angajați calificați afectează și calitatea lucrărilor pe șantierele de construcții. O urmărire necorespunzătoare a proiectului, în lipsa responsabililor tehnici cu execuția scade calitatea lucrărilor de construcții, subliniază Alin Bulău, diriginte de șantier din Prahova. Diriginții de șantier susțin că sunt vigilenți și nu lasă nerezolvate defectele de calitate. Insistă până când calitatea lucrării este cea corespunzătoare. "În cazul nostru", spune Anton Cătălin Ionuț, "la primăria municipiului Iasi avem diriginți de șantier care nu acceptă ca lucrările să nu se ridice la nivelul de calitate indicat în proiecte și în procesele verbale semnate, deci nu compromitem calitatea niciunei lucrări. Lucrările ce nu corespund din punct de vedere calitativ, nu vor fi acceptate."

Din păcate, forța de muncă disponibilă în momentul acesta pe piață nu este suficient de pregătită. Lucrătorii rămași în țară au o calitate medie a calificării, accentuează Bălan Sorin Mihail.

Pregătirea slabă a lucrătorilor este invocată și de Dragoș Becia: "Forța de muncă există, dar nu este suficient de capabilă să ducă un proiect până la capăt. Așa sunt vremurile, așa e în toată țara, încep lucrări și nu le termină. Lipsește personalul de încredere, pe care să te poți baza". Probleme nu sunt numai la nivelul muncitorilor slab calificați, ci și la "gulerele albe".

Onorariile derizorii nu le permit diriginților să susțină o prezență fizică pe șantier, zi de zi sau în funcție de anvergura investiției

Mulți dintre specialiștii care, prin lege, au obligația să verifice calitatea lucrărilor sunt "mai mult fictivi", întrucât nu sunt prezenți fizic pe șantier. Alexandru Coca spune că nu toți diriginții își fac treaba cum trebuie, unii intervenind doar la semnarea anumitor documente.

La o calitate slabă a lucrărilor poate duce și neimplicarea propriu-zisă a dirigințului de șantier, acolo unde practic acesta reprezintă beneficiarul, ca să se asigure că proiectul este implementat corespunzător și să verifice toate detaliile. De multe ori dirigințele de șantier este în proiect doar pentru ca la sfârșit să poată emite acel referat al dirigințului.

Aceeași situație este și în cazul responsabililor tehnici cu execuția, care sunt angajați ai constructorului, "dar practic nu sunt pe șantier", spune Alexandru Coca. Mai exact, nu există în șantier personal calificat la nivel de inginer. Există meseriași, există forță brută în șantier, dar nu sunt coordonați de oamenii care semnează actele și care nu sunt prezenți la fața locului. De aici și calitatea slabă a unor lucrări. Situația aceasta este dată de faptul că nu sunt bugetate cum trebuie activitățile de control. Pe majoritatea șantiierelor, onorariile pe care le iau diriginții de șantier sunt, de cele mai multe ori, derizorii și aceștia nu ar putea să susțină o prezență fizică zi de zi sau în funcție de anvergura investiției, o implicare directă și asumată.

La prețul cel mai mic, materialele cel mai puțin calitative

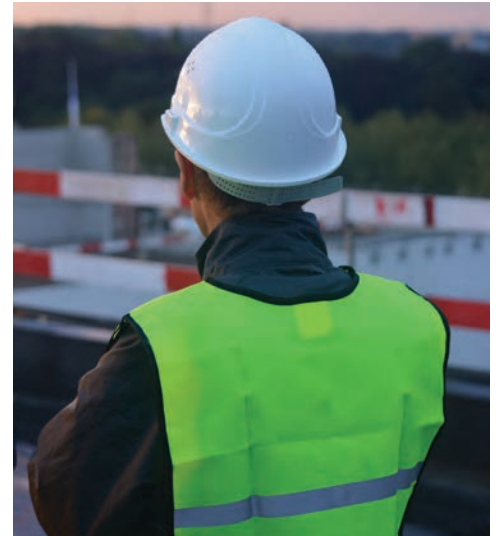
Pe lângă slaba calificare a angajaților, lipsa de pe șantier a diriginților și a responsabililor tehnici cu execuția, un factor suplimentar care afectează calitatea noilor construcții îl reprezintă folosirea unor materiale de construcție de slabă calitate.

Materialele necorespunzătoare livrate în șantier, câteodată și puse în operă, sunt o cauză principală a calității reduse, consideră Alin Bulău. De asemenea, Nicolae Ion, diriginte de șantier din Vâlcea, spune că în orice depozit poți găsi sacul de ciment în care "jumătate este cenușă". La fel și la fier, concentrația de carbon este mult prea mare ceea ce îl face casant, nu are calitățile necesare. De aceea, calitatea îndoielnică a materialelor va afecta construcția, care nu va asigura o rezistență puternică, în timp. "Veți vedea în cazul unui cutremur ca în Turcia cum cad toate", spune Nicolae Ion.

Selectarea constructorului după criteriul "prețul cel mai mic"

Pentru scăderea calității lucrărilor, din cauza personalului necalificat, a calității slabe a materialelor puse în operă, mare parte din vină revine legislației în vigoare, care permite atribuirea contractelor prin selecția constructorilor în licitații după criteriul "prețul cel mai scăzut".

"Se câștigă licitațiile la prețuri foarte mici, după care autoritatea contractantă este blocată. Nu mai poate pretinde calitate în momentul în care

prețurile sunt așa cum sunt", spune Emilia Hurban, diriginte din Bistrița Năsăud.

La rândul său, Dorina Pușcaș, diriginte de șantier din Arad, este de părere că firmele de construcții ar trebui să nu meargă pe cel mai scăzut preț numai ca să ia lucrarea. Așa proiectul se duce în direcția manoperei ieftine, a materialelor de o gamă inferioară, totul de calitate proastă.

De asemenea, ar trebui să nu mai fie acceptat în licitații criteriul de atribuire "prețul cel mai scăzut". Acest preț minim implică forță de muncă mai slab calificată și calitate inferioară a materialelor. Când plătești un preț corect pentru manoperă găsești muncitori pregătiți, consideră Anton Cătălin Ionuț. Și spune: "Singurul lucru care eu susțin că ar trebui rezolvat este scoaterea criteriului de selecție «prețul cel mai scăzut». Un preț mic al investiției duce clar la o calitate a lucrării mai slabă. Atunci când plătești un preț corect pe lucrare, justificat, și calitatea va fi corespunzătoare."

Alexandru Coca crede că autoritățile ar trebui să se asigure că este bugetat devizul general, pe toate segmentele, dar mai ales pe partea de dirigenție pe șantier, unde valorile sunt foarte mici. În principiu, când se întocmește devizul general care stabilește niște indicatori financiari, partea asta de asistență tehnică în șantier și dirigenția de șantier, în ansamblul ei, este subevaluată. ■